

JHNY

Hankintaklinikka: soveltuvuusvaatimusten tarkistaminen

22.4.2022

JHNY, Erityisasiantuntija julkiset hankinnat, Olli Jylhä

Soveltuvuusvaatimukset

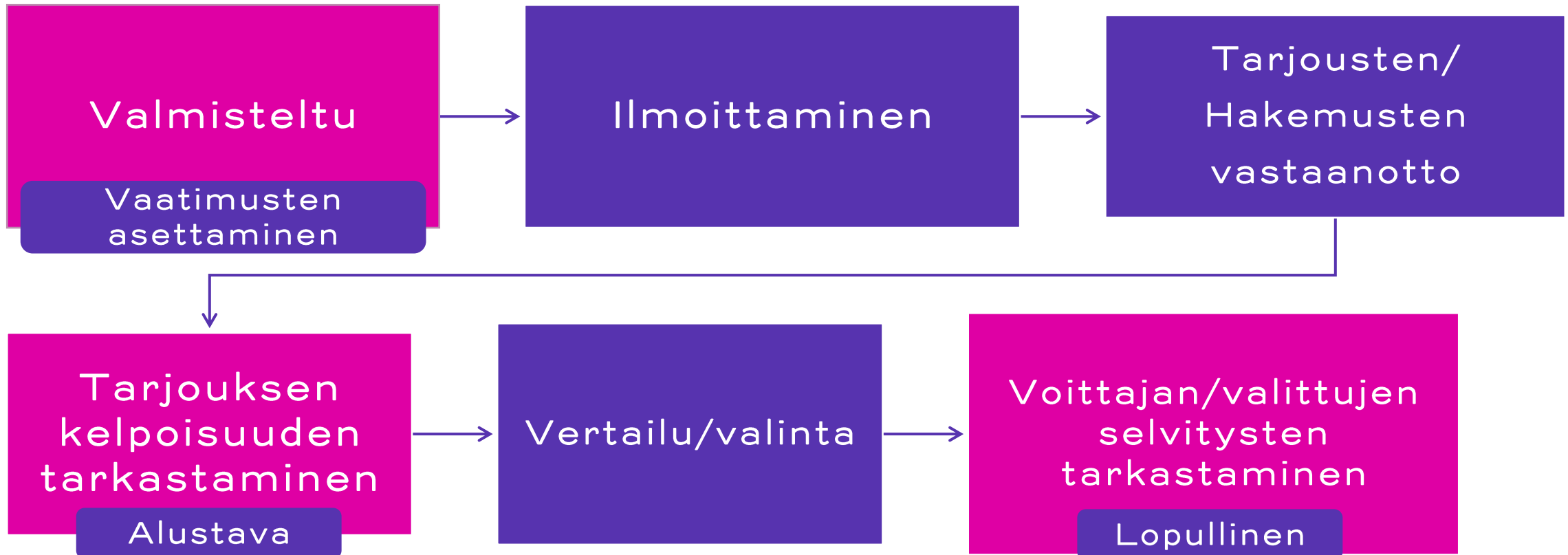
- Soveltuvuusvaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii varmistumaan tuottajan kyvystä toteuttaa hankinta
- Hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia ehdokkaiden ja tarjoajien rahoitukselliselle ja taloudelliselle tilanteelle, tekniselle suorituskyvylle ja ammatilliselle pätevyydelle
 - Jos ehdot eivät täyty tulee tarjoaja sulkea pois tarjouskilpailusta
- Hankintalaissa määritelty harkinnanvaraisia sekä pakollisia poissulkemisperusteita
 - Pakollisten poissulkuperusteiden osalta tarjoaja on pakko poissulkea jos vaatimus ei täyty
- 2 ➤ Harkinnanvaraisen osalta HY päättää poissulusta

Soveltuvuus ->
Tarjoajan yleinen suorituskyky

Vähimmäisvaatimus->
Vaatimus hankinnan kohteelle

Poissulkuperuste->
Hankintalain 80 § ja 81 §

Soveltuvuuden tarkastaminen

Soveltuvuuden tarkistaminen

	EU	Kansallinen	Pienhankinta
Alustava kelpoisuus	ESPD	HY valitsee	HY valitsee
Kelpoisuuden tarkastaminen	Tarkastetaan voittajalta/valituilta	HY päättää missä vaiheessa selvitykset	HY päättää missä vaiheessa selvitykset
Soveltuvuus kriteerit	Hankintailmoitus/ ESPD:ssä	Tarjouspyyntö-asiakirjoissa	Tarjouspyyntö-asiakirjoissa
Lopullisten selvitysten tarkastaminen	VHS, rekisterit, tarjoajan toimittamat selvitykset	VHS, rekisterit, tarjoajan toimittamat selvitykset	(VHS) Rekisterit, tarjoajan toimittamat selvitykset
Rikosrekisteri	Pakollinen	Mahdollinen	Ei vaadita

Mistä lähteistä soveltuvuus voidaan tarkistaa

- Soveltuvuuden tarkistuksessa käytettävä lähde vaihtelee tarkastettavan kohdan mukaan:
- Nykyisin VHS-selvityksestä saa suurimman osan tarvittavista rekisteritiedoista liittyen yrityksen tietoihin erilaisissa rekistereissä, mm. taloustiedot.
- Suhdelukuihin ja luottoluokitukseen liittyviin tietojen tarkistukseen saatetaan tarvita esimerkiksi luottoluokittajan raporttia
- Pakollisten poissulkuperusteet todetaan EU-hankinnoissa rikosrekisteriotteilla jotka myönnetään vain kyseiselle henkilölle ja yhteisölle
- Tekniseen, ammatilliseen pätevyyteen ja laadunvarmistukseen liittyvät tekijät todennetaan tarjoajan lähettämän aineiston perusteella

Soveltuvuuden tarkistaminen

- Hankintayksikkö ei saa vaatia valittua tarjoajaa toimittamaan näyttöä jos tiedot ovat saatavilla maksuttomasta tietokannasta
- Jos hankintayksiöllä on ajantasaiset tiedot yrityksestä, voi näitä tietoja hyödyntää
- Näyttö ehdokkaan tai tarjoajan taloudellisesta ja rahoituksellisesta todennetaan liitteessä D luetellulla asiakirjalla.
- Jos ehdokas tai tarjoaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikölle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteensa jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.

Ulkomaille sijoittuneiden yritysten soveltuvuuden tarkistus

- Ulkomaiset toimijoiden osalta pitää suurelta osin tarkistaa yrityksen rekisteröintimaan selvitykset
- Näytöksi hyväksyttävä toimivaltaisen viranomaisen antama todistus
- Tilanteessa missä todistusta ei rekisteröintimaassa myönnetä. Tulee hyväksyä sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valaehtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus
- Kuvauksia eri ETA-maiden selvityksistä löytyy e-Certis palvelusta
- Suoria tarjouksia niistä maista mitkä tulevat EU:n julkisten hankintojen vapaakauppasopimusten ulkopuolelta ei tarvitse hyväksyä

Yhteenveto

- Soveltuvuuskriteereille tarkoitetaan yrityksen yleiselle suorituskyvylle asetettavia vaatimuksia
- Suositeltavaa on pyytää tarjoajalta alustava lupaus siitä että soveltuvuusvaatimukset täyttyvät (EU- >ESPD) ja tarkistaa vain voittajan selvitykset
- Tarjoaja joka ei täytä soveltuvuuskriteerejä tulee hylätä
- Hankintayksiköllä on usein mahdollisuus pyytää täsmennyksiä soveltuvuuden selvityksistä (tiedoista joita ei ole luotu pelkästään hankintayksikköä varten)

Ennakkokysymys: Referenssi 1/3

- Kysymys: Vaadimme tarjoajaa tarjouksessaan vakuuttamaan/kuvaamaan päätietojen osalta, että sillä on riittävä määrä referenssivaatimuksemme täyttäviä referenssejä. Kuinka referenssien täytyminen tarkistetaan? Onko OK menettely jos pyydämme ilmoitetun referenssiasiakkaan varmistamaan referenssin?
- Vastaus: Referenssit voi tarkistaa kysymyksessä ilmoitetulla tavalla. Riittää myös että tarjoaja/osallistuja lähettää tarkemman kuvauksen referenssikohteen sisällöstä. Hankintayksikkö voi lähtökohtaisesti luottaa että ilmoitettu referenssi pitää paikkansa.
- Huom. Tarjoajaa ei saa sulkea pois pelkästään referenssikohteelta saadun tiedon perusteella vaan tarjoajaa tulee kuulla asiasta (MAO:H19/2022)

Ennakkokysymys referenssi 2/3

- Kysymys: Onko ok EU-hankinnassa kuvata ESPD:llä referenssivaatimus "Tulee olla 3 tätä hankintaa vastaavaa aiempaa referenssitoimitusta (kuvattu tarjouspyynnön liitteessä X)", johon tarjoaja vastaa, että KYLLÄ on, tai antaa lukumäärän, kuinka monta referenssiä löytyy, mutta että referenssivaatimuksen sisältö olisi kuvattu jossain muualla tarjouspyynnössä ja tarjoajakin kuvaa referenssin sisällön kuvataan muussa dokumentissa?
- Vastaus: Hankintalain 83 §:n mukaisesti soveltuvuusvaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa/ESPD:llä
 - Suositeltavaa on että referenssivaatimus olisi kokonaisuudessaan hankintailmoituksessa/ESPD-lomakkeella (pitää olla myös vastaava tarjouksen täyttömahdollisuus).
 - Täydentäviä tietoja voi arviomme mukaan olla myös muulla dokumentilla mutta tiedot eivät saa poiketa ESPD:llä ilmoitetusta sisällöstä (ks. MAO:127/21)

Ennakkokysymys: referenssi 3/3

- Kysymys: Onko sallittua menetellä referenssien tarkistamisen suhteen EU-hankinnassa niin, että referenssit tarkistettaisiin vain voittajalta? Ts. tarjoukseen riittäisi se, että referenssi on riittävän yksilöity, mutta sen tarkempaa sisältöä ei tarvitsisi kuvata, vaan selvitys vaadittaisiin vasta voittajalta.
- Vastaus: On sallittua että tarkemmat referenssit tarkistetaan vain voittajan osalta. Jos hankintayksiköllä on epäilyksiä (pelkästään) soveltuvuusvaatimuksena käytettävän referenssin suhteen, voidaan pyytää tarkempia tietoja ennen tarjousvertailua
- Huom. täsmentämisen osalta referenssin käyttö pisteytysperusteena rajoittaa täsmennyksen pyytämistä enemmän kuin tilanne missä referenssi on soveltuvuusvaatimuksena

Ennakkokysymys: ESPD käyttö kansallisen kynnyсарvon hankinnoissa

- Kysymys: Olisin kiinnostunut kuulemaan ESPD-lomakkeen käyttökokemuksista kansallisissa kilpailutuksissa osana tarjoajan soveltuvuuden määrittämistä
- Vastaus: ESPD:n käyttö kansallisissa kilpailutuksissa on mahdollista. On kuitenkin kyseenalaista tulisiko myös tällöin kansallisessa kilpailutuksessa soveltuvuusvaatimusten olla kokonaisuudessaan ESPD:llä. HY:n pitäisi kansallisessa hankinnassa määritellä mihin tarkoitukseen ESP-lomaketta hankintaprosessissa käytetään

Ennakkokysymys: Ominaisuuksien todentaminen

- Kysymys: Onko ok tehdä järjestelmähankinnassa valitulle järjestelmälle hankintapäätöksen jälkeen testaus, jossa todennetaan pakolliset ominaisuudet (joihin on tullut vastata "kyllä" tarjousta jättäessään) ennen sopimuksen allekirjoitusta?
- Käytännössä siis hieman rakennusurakoiden selonottoneuvotteluja vastaava tilanne, mutta hankintapäätöksen jälkeen, ennen käyttöönoton aloitusta.
- Vastaus: Huom. kyseessä on vähimmäisvaatimus. On mahdollista.
- Hankintayksiköllä on 90 päivää aikaa hankintapäätöksestä korjata päätöstään jos hankintasopimusta ei ole tehty.

Kysymys: voimavara-alihankkijasta

- Kysymys: Eu-kisassa tarjoaja on täyttänyt referenssivaatimuksen käyttäen voimavara-alihankkijaa. A) onhan niin, että VVA:n tulee tällöin osallistua myös hankinnan toteuttamiseen ja B) VVA:n tulee tällöin täyttää oma ESPD? Mitäs sitten, jos tuo VVA:n ESPD puuttuu ja on vain kuvattu ne referenssit esim. tarjoajan ESPD:llä tai muualla tarjouksessa? Joudutaanko hylkäämään tarjous vai saako pyytää täydennystä/lisäselvitystä VVA:n soveltuvuudesta?
- Vastaus: Jos alihankkijaa käytetään soveltuvuusvaatimusten täyttämiseen. On kyseinen ali-hankkija voimavara-alihankkija. Tulisi olla oma ESPD-lähetettynä. Ei voi nähdäksemme jälkikäteen lähettää (koko puuttuvaa ESPD:tä). Voi pyytää täsmennystä usein osittain puuttuvista tiedoista.

Kysymys: Ulkomaisen tarjoajan selvitykset

- Eikö ulkomainen tarjoaja toimita itse selvityksensä? Miksi hankintayksikön tulee tietää mitä selvitystä missäkin pyydetään?
- Kysymys: Yleensä HY pyytää tarjoajaa toimittamaan vaadittavat selvitykset. Ongelma on siinä että HY:n pitää varmistua että toimitetut selvitykset ovat oikeat (eli usein joutuu jotain tietoa kyseisessä maassa myönnettävistä todistuksista hakemaan)

Kysymys: ESPD

- Kysymys: ESPD-lomakkeella on asetettu soveltuvuusvaatimukseksi yritykselle referenssivaatimus vaikkapa 20 000e arvoisesta aiemmasta toimeksiannosta. Jos tarjoaja on ilmoittanut lomakkeella referenssin, jonka arvo on alempi kuin tuo vaadittu 20 000e niin tuleeko tästä pyytää selvitys vaikka tarjoaja ei olisi voittamassa tarjouskilpailua?
- Vastaus: Soveltuvuustarkistus tehdään ennen tarjousvertailua. Eli pitäisi pyytää selvitys ennen kuin tehdään tarjousvertailu

Kysymys: Henkilöstön pätevyys 1/2

- Kysymys: Miten näette, onko henkilöstön pätevyydelle asetettu vaatimus soveltuvuusvaatimus vai hankinnan kohteen vähimmäisvaatimus? Esimerkiksi rakennusurakassa vaaditaan, että kohteeseen nimetyllä vastaavalla työnjohtajalla tulee olla esim. 2 vastaavaa referenssikohdetta tai toiminut vastaavissa hankkeissa x vuotta
- Vastaus: Henkilöstön osaaminen voi olla yleisellä tasolla soveltuvuusvaatimus, hankintaan liitettynä vähimmäisvaatimus ja vertailukriteeri (vaatimus ei saa olla päällekkäinen edellä mainittujen kanssa)

Kysymys: Henkilöstön pätevyys 2/2

- Kysymys: Miten näette, onko henkilöstön pätevyydelle asetettu vaatimus soveltuvuusvaatimus vai hankinnan kohteen vähimmäisvaatimus? Esimerkiksi rakennusurakassa vaaditaan, että kohteeseen nimetyllä vastaavalla työnjohtajalla tulee olla esim. 2 vastaavaa referenssikohdetta tai toiminut vastaavissa hankkeissa x vuotta?
- Vastaus: Kyseessä on hankintaan liittyvä vaatimus toteuttavan henkilön osaamisesta. Kyseessä on vähimmäisvaatimus
- Ks. Linkin takaa lista soveltuvuusvaatimusten piirissä olevista [asioista](#)

Kysymys: alustava kelpoisuus

- Kysymys: Kuinka tiukka määräys on että EU-hankinnassa kelpoisuus tarkistetaan voittajalta/valitulta... tarkoittaako että aina on hankintapäätös tehty ennen kuin tarkistetaan?
- Vastaus: Alustava kelpoisuus on riittävä EU-hankinnoissa. HY saa kysyä lisäselvityksiä ennen hankintapäätöstä jos on esim. epäilyys että annetut tiedot eivät pidä paikkaansa.

Kysymys: valituskierre

- Pidätttekö isona riskinä sitä, että soveltuvuusvaatimusten tarkistaminen hankintapäätöksen tekemisen jälkeen johtaisi hankintaoikaisujen kierteeseen? Voittajan soveltuvuus ei täytykään --> hylkäys ja vertailu uudestaan ja hankintaoikaisu ja uusi päätös. Uuden voittajankaan soveltuvuus ei täyty --> uusi hankintaoikaisu jne. Olisiko varmentaa kuitenkin jo ennen vertailua?
- Vastaus: Ei ole todennäköistä. Hylkäyksiä luultavasti tehdään vain yksi. Tilanne missä useampi tarjoaja on puhunut samassa kilpailutuksessa palturia soveltuvuudestaan on harvinainen.

Kysymys: ESPD

- Kysymys: Jos ottaa Cloudiassa "Esikatsela tarjoajan ESPD lomaketta", siinä näkyy "välilehdellä" Muut ehdot kohtia/kysymyksiä, jotka on muokattu tp:öön eri kohdassa kun itse ESPD kysymykset. Tarjoajan näkökannalta nuo kysymykset ovat kuitenkin osa ESPD:tä. Kuuluvatko siis mainitussa tarjoajan näkymässä olevat kohdat eli Muut ehdot ESPD:hen?
- Vastaus: JHNY ei tunne Cloudian sähköistä täyttöpalvelun mekaniikkaa riittävän hyvin tyhjentävän vastauksen antamiseksi. Hankintalaissa ja sen liitteissä ilmoitettu lista soveltuvuusvaatimuksista on tyhjentävä. Vaatimusten osalta mitä soveltuvuudelle voidaan ESPD:ssä asettaa.

Kysymys: VHS

- Kysymys: Mikä on velvoitteiden hoitoselvitys, eli millainen asiakirja?
- Vastaus: suora suomi.fi:n kuvaus palvelun sisällöstä: *Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) tietopalvelu tarjoaa määritellyille viranomaisille yritystä tai yhteisöä koskevan Velvoitteidenhoitoselvityksen. Velvoitteidenhoitoselvitys (VHS) on ajantasainen kooste keskeisimmistä yrityksen viranomaistiedoista. Velvoitteidenhoitoselvitykset laatii Harmaan talouden selvitysyksikkö. Selvitykset auttavat viranomaisia kohdistamaan ja toteuttamaan valvontatoimenpiteitä.*
- *Raportti sisältää toimintaa, taloutta sekä veroihin ja lakisääteisiin eläke-, tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksuihin ja Tullin kantamiin maksuihin liittyvien velvoitteiden hoitamista koskevia tietoja.*